

קכד:

העור והרוטב פרק תשיעי הולין

עין משפט
נר מצוה

ג א מ"י פ"ד מה' סוּמַת מ"ה ה' :

שיטה מקובצת

א אמר עולא שני חצאי זיתים. גיב עיי הוסי' כבורה דף כג ע"א: ב וירקעו ומתרגמין ורדיו: ג אלא מאחוריו שלא נגע: ד רבין דלא הו כותב כנס יחד אין לו יד: ה ס' טהור דאין שני אהלות משטרפין: ו כ"י אלעזר בן פרת דאמר לא שנו: ז ונראה דסבר תלמודא דפוסט' טטמא בכל ענין:

אבל מ"פניו יש נוגע וחוזר ונוגע. וסבר כמ"ק לאחרים דרש פירקין (דף קע.) דאין שומר לפחות מסיים: א"ן מאה"י וחוזר ומאה"י. וז"ל מ"ש אהל ממשא וי"ל דמשא מרננין בסמוך מיטמא דקמיני יכול אף במשא כן מ"ל והנשא יטמא ואע"ג דבמגע נמי כתיב יטמא ימירא דלמרינן בריש פירקין (דף קס.) מילתא דלמאי בק"ו טרם וכתיב לה קרע ולא קרעו מוקמינן לנוגע וחסר ונוגע וינראה דגמי משא דרשינן מדרבא ליה למכתב והנוגע בנבלתה יטמא עד הערב והנשא יטמא דסיפא למה לי אלא לאוספי טומאה בנשא שאין בנשא: ר"ב עקיבא אומר הנוגע והנושא כו'. לר"ע גופיה לא כר"ך קרע דליהו ס"ל דעור מצטלם אלא לדברי רבי ישמעאל קאמר לדידך דלית לך עור מצטלו חיוקף ליה מיהא דכיון דאין נא כללל מגע כו' :

והבא היינו טעמא טעום דבא פ"ב טעם פ"ג פ"ג רב אוח' סבר כנר פלג דלית ליה נוגע וחוזר ונוגע: אמר ר' פפא במרודה. וא"ת ואי חשיב מרודד לנרופיניהו לשני חלאי זיתים כגון שאינו מרודד יוסר מדאי בנגע נמי ליטמא ואי לא חשיב במשא נמי לא ליטמא דלאו נישא הוא וכ"ת דלמא (א) ו' כ"כ"י א' דלמא לא שנו אלא מלאחוריו כו' וקסבר כיון דלא מנטרף אלא ע"י מרודד לא חשיב למיב' שומר ומ"מ נישא הוא מ"מ תקשה דהא רישא דעור שיש עליו כוית כשר חוקימנא כנרודד וקאמר הנוגע כשערה שנגדו טמא אלא דליכא שומר אפילו למרודד ודוחק לומר דהאי מרודד דהכא גרע מלאומו שלמלאה ונראה דקסבר אוחז כקטן ואין גדול עולה עמו אף כמיהו וה"נ איירי בלאומו כקטן ואין גדול עולה עמו לך אף מטמא בנגע אכל במשא מטמא דנישא הוא: אימא והוא דנישא. תימה אמאי מניה הכרייתא אימא איפכא דרבנן כברי אחד הנוגע ואחד המסיט והוא דנישא אכל לא נישא לא ואתא ר' אליעזר למימר אף הנושא אע"פ שאין נישא ויחייב שפיר לשון אף ונראה דסבר ו' הש"ס דמסיט בכל ענין אפילו אין נישא לך דחק לפרש כן:

ונביא כל היום כולו טהור מ"מ כתיב ונישא וקרינן נושא בעינין נושא והוא דנישא בבת אחת תנן היו עליו שני חצאי זיתים ומטמאין במשא ולא במגע דברי ר' ישמעאל אמאי והא לאו נישא הוא א"ר פפא במרודד ת"ש מודה ר"ע בשני חצאי זיתים שתחבן בקיסם והסימן שהוא טמא אמאי והא לאו נישא הוא ה"נ במרודד א' כתנאי אחד הנוגע ואחד המסיט ר' אליעזר אומר אף הנושא אמו נושא לאו מסיט הוא אלא הכי קאמר אחד הנוגע ואחד המסיט בלא נישא ואתא ר' אליעזר למימר והוא דנישא ומאי אף אימא והוא דנישא: בתנ"י קולית המת

במרודד. דק וקולס וארוך וכתיב דכי מלרפת ליה הוי כוית ומיהו לא טרם איניש ומלרף ליה ומיהו פלגתו מיה דלאו איהו בטליה לא בטלי: מרודד. לשון וירקעו' (שם) וע"ג דרדיו: לא שנו. לרבי ישמעאל דלמא דלע"ג דלא בטלי לענין שאל ג' נוגע כשר אלא בעור מאחוריו דכיון דלא הוי כוית דשאל יחד אין לו יד וכו' שומר. ואע"ג דלמך לעיל (דף קס.) אין שומר לפחות מכפול הא כפול יש שומר הא איכא ת"ק דלחריס דפליג ב' דלמרינן לעיל אין זה שומר ורבי ישמעאל ס"ל כמ"ק דלחריס: יש נוגע וחוזר ונוגע. כלומר שמי נגיעות מטרפות: כל המטמאים כהאל. כגון כוית מן המת ורובע עממות ומלא תרווד רקב' : שחלקו. השיעור נחלק לשנים והכנים שמי החלאים לתוך הבית: מטמא. פ' דאין לו אהילות מטרפין שהבית מהליל כן וחוזר ומליל כן. ומקאמר רבי יוחנן רבי ישמעאל ורבי דוסא אמרו דבר אחד אלמא טעמיה דרבי ישמעאל משום אין נוגע וחוזר ונוגע: ופרינן מדרבי דוסא כרבי ישמעאל. מכלל דרבנן דפליגי עליה כרבי עקיבא קיימי והא ר"ע טפי מיקל: דקסני פ"א. דטעמיה דר"ע דעור מצטלו הוא אכל בעלמא אפילו בנגע נמי מטמא דאי לא מטמא בנגע לא הוה מטמא במשא דהאמר ר"ע לקמן את שבא כללל מנגע נא לכלל משא: וסהני בקיסם. נמי רחוקין זה מזה קאמר דנוגע וחוזר ונוגע הוא דלמקן אמילתיה דעולא: ולא בעור שיש עליו שני חלאים. דלא קרינא ביה הנוגע בנבלתה (ויקרא י"ז) דאין בכל נגיעה כשיעור נבלה: יכול אף הנושא ה' והנושא יטמא. והרי זה נושא את הנבלה: והנוגע והנושא. קראי בני הדדי כתיבי בההיא נבלה דכתיב בה הנוגע יטמא אהיהו קאי והנושא יטמא: לא נא לכלל מנגע. כלומר לדידך כיון דלמרת לא מטמא בנגע חו לית לך נטמיו במשא: ואם איפא. כבר פלג מאי קמהדר ליה ר"ע לרבי ישמעאל הא מורי דנא לכלל מנגע מלפניו: בכל ג' דף מאחוריו דהא כההוא קרע דלעיל כתיבא נמי נגיעת אחרייס דלמרינן בריש פירקין (דף קס.) יכול אפילו יש עליו כוית הנוגע בעור שנגד הבשר מאחוריו לא יחא טמא ת"ל יטמא: קוליס סמוה. ואין עליה כשר ויש כתיבה מוח ותנן במעתיקין קולית נבלה וקולית השרך סמומים טהורין אף מן המשא דלא נא לכלל מנגע מי פליג עליה רבי ישמעאל או לא מי אמרינן אית ליה לרבי ישמעאל כו': והכא. בעור של שני חלואין: היינו טעמא. דמטמא

במרודד הבא נמי במרודד: היו עליו: אמר בר פדא לא שנו אלא מאחוריו אבל מלפניו יש נוגע וחוזר ונוגע ורבי יוחנן אמר אין נוגע וחוזר ונוגע ואודא רבי יוחנן למעמיה דאמר רבי יוחנן רבי ישמעאל ורבי דוסא בן הרכינס א"ר אמרו דבר אחד רבי ישמעאל הא דאמרן רבי דוסא בן הרכינס דתנן כ"ל המטמאין באהל שנחלקו והכניסן לתוך הבית ר' דוסא בן הרכינס מטהר והכמים אמטמאים לאו אמר רבי דוסא בן הרכינס התם אין מאהיל וחוזר ומאהיל הבא נמי אין נוגע וחוזר ונוגע ומדרבי דוסא בן הרכינס כרבי ישמעאל רבנן כרבי עקיבא והא ר' עקיבא טהורי קא מטהר עד כאן לא קא מטהר רבי עקיבא אלא בעור אבל בעלמא מטמא בדרקתני סיפא ומודה רבי עקיבא בב' חצאי זיתים שתחבן בקיסם והסימן שהוא טמא ומפני מה ר"ע מטהר בעור מפני שהעור מבטלן מחיב רב עקיבא בר המא ובנבלתם ולא בעור שיש עליו ב' חצאי זיתים יכול אף במשא ת"ל והנושא יטמא דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר הנוגע והנושא א"ת שבא לכלל מנגע לא לכלל משא לא בא לכלל מנגע לא בא לכלל משא ואם איתא הרי בא לכלל מנגע מלפניו אמר רבא הכי קאמר את שבא לכלל מנגע בכל צד בא לכלל משא לא בא לכלל מנגע בכל צד לא בא לכלל משא בעא מיניה רב א"י א"ת מרבה בר רב הונא קולית סתומה לרבי ישמעאל מהו שתטמא אית ליה לר' ישמעאל את שבא לכלל מנגע בא לכלל משא לא בא לכלל מנגע לא לכלל משא והבא היינו טעמא משום דבא לכלל מנגע מלפניו או דלמא לית ליה ד' אמר ליה עורבא פרח א"ל רבא בריה ולא היינו רב א"י א"ת סבא מפומבדיתא דמשבח לן מר בגויה דגברא רבה הוא א"ל א"י היום סמכוני באשישות ובעא מינאי מילתא דבעי טעמא אמר עולא שני חצאי זיתים א' שתחבן בקיסם אפי' מוליד

במרודד הבא נמי במרודד: היו עליו: אמר בר פדא לא שנו אלא מאחוריו אבל מלפניו יש נוגע וחוזר ונוגע ורבי יוחנן אמר אין נוגע וחוזר ונוגע ואודא רבי יוחנן למעמיה דאמר רבי יוחנן רבי ישמעאל ורבי דוסא בן הרכינס א"ר אמרו דבר אחד רבי ישמעאל הא דאמרן רבי דוסא בן הרכינס דתנן כ"ל המטמאין באהל שנחלקו והכניסן לתוך הבית ר' דוסא בן הרכינס מטהר והכמים אמטמאים לאו אמר רבי דוסא בן הרכינס התם אין מאהיל וחוזר ומאהיל הבא נמי אין נוגע וחוזר ונוגע ומדרבי דוסא בן הרכינס כרבי ישמעאל רבנן כרבי עקיבא והא ר' עקיבא טהורי קא מטהר עד כאן לא קא מטהר רבי עקיבא אלא בעור אבל בעלמא מטמא בדרקתני סיפא ומודה רבי עקיבא בב' חצאי זיתים שתחבן בקיסם והסימן שהוא טמא ומפני מה ר"ע מטהר בעור מפני שהעור מבטלן מחיב רב עקיבא בר המא ובנבלתם ולא בעור שיש עליו ב' חצאי זיתים יכול אף במשא ת"ל והנושא יטמא דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר הנוגע והנושא א"ת שבא לכלל מנגע לא לכלל משא לא בא לכלל מנגע לא בא לכלל משא ואם איתא הרי בא לכלל מנגע מלפניו אמר רבא הכי קאמר את שבא לכלל מנגע בכל צד בא לכלל משא לא בא לכלל מנגע בכל צד לא בא לכלל משא בעא מיניה רב א"י א"ת מרבה בר רב הונא קולית סתומה לרבי ישמעאל מהו שתטמא אית ליה לר' ישמעאל את שבא לכלל מנגע בא לכלל משא לא בא לכלל מנגע לא לכלל משא והבא היינו טעמא משום דבא לכלל מנגע מלפניו או דלמא לית ליה ד' אמר ליה עורבא פרח א"ל רבא בריה ולא היינו רב א"י א"ת סבא מפומבדיתא דמשבח לן מר בגויה דגברא רבה הוא א"ל א"י היום סמכוני באשישות ובעא מינאי מילתא דבעי טעמא אמר עולא שני חצאי זיתים א' שתחבן בקיסם אפי' מוליד

במרודד הבא נמי במרודד: היו עליו: אמר בר פדא לא שנו אלא מאחוריו אבל מלפניו יש נוגע וחוזר ונוגע ורבי יוחנן אמר אין נוגע וחוזר ונוגע ואודא רבי יוחנן למעמיה דאמר רבי יוחנן רבי ישמעאל ורבי דוסא בן הרכינס א"ר אמרו דבר אחד רבי ישמעאל הא דאמרן רבי דוסא בן הרכינס דתנן כ"ל המטמאין באהל שנחלקו והכניסן לתוך הבית ר' דוסא בן הרכינס מטהר והכמים אמטמאים לאו אמר רבי דוסא בן הרכינס התם אין מאהיל וחוזר ומאהיל הבא נמי אין נוגע וחוזר ונוגע ומדרבי דוסא בן הרכינס כרבי ישמעאל רבנן כרבי עקיבא והא ר' עקיבא טהורי קא מטהר עד כאן לא קא מטהר רבי עקיבא אלא בעור אבל בעלמא מטמא בדרקתני סיפא ומודה רבי עקיבא בב' חצאי זיתים שתחבן בקיסם והסימן שהוא טמא ומפני מה ר"ע מטהר בעור מפני שהעור מבטלן מחיב רב עקיבא בר המא ובנבלתם ולא בעור שיש עליו ב' חצאי זיתים יכול אף במשא ת"ל והנושא יטמא דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר הנוגע והנושא א"ת שבא לכלל מנגע לא לכלל משא לא בא לכלל מנגע לא בא לכלל משא ואם איתא הרי בא לכלל מנגע מלפניו אמר רבא הכי קאמר את שבא לכלל מנגע בכל צד בא לכלל משא לא בא לכלל מנגע בכל צד לא בא לכלל משא בעא מיניה רב א"י א"ת מרבה בר רב הונא קולית סתומה לרבי ישמעאל מהו שתטמא אית ליה לר' ישמעאל את שבא לכלל מנגע בא לכלל משא לא בא לכלל מנגע לא לכלל משא והבא היינו טעמא משום דבא לכלל מנגע מלפניו או דלמא לית ליה ד' אמר ליה עורבא פרח א"ל רבא בריה ולא היינו רב א"י א"ת סבא מפומבדיתא דמשבח לן מר בגויה דגברא רבה הוא א"ל א"י היום סמכוני באשישות ובעא מינאי מילתא דבעי טעמא אמר עולא שני חצאי זיתים א' שתחבן בקיסם אפי' מוליד

במרודד הבא נמי במרודד: היו עליו: אמר בר פדא לא שנו אלא מאחוריו אבל מלפניו יש נוגע וחוזר ונוגע ורבי יוחנן אמר אין נוגע וחוזר ונוגע ואודא רבי יוחנן למעמיה דאמר רבי יוחנן רבי ישמעאל ורבי דוסא בן הרכינס א"ר אמרו דבר אחד רבי ישמעאל הא דאמרן רבי דוסא בן הרכינס דתנן כ"ל המטמאין באהל שנחלקו והכניסן לתוך הבית ר' דוסא בן הרכינס מטהר והכמים אמטמאים לאו אמר רבי דוסא בן הרכינס התם אין מאהיל וחוזר ומאהיל הבא נמי אין נוגע וחוזר ונוגע ומדרבי דוסא בן הרכינס כרבי ישמעאל רבנן כרבי עקיבא והא ר' עקיבא טהורי קא מטהר עד כאן לא קא מטהר רבי עקיבא אלא בעור אבל בעלמא מטמא בדרקתני סיפא ומודה רבי עקיבא בב' חצאי זיתים שתחבן בקיסם והסימן שהוא טמא ומפני מה ר"ע מטהר בעור מפני שהעור מבטלן מחיב רב עקיבא בר המא ובנבלתם ולא בעור שיש עליו ב' חצאי זיתים יכול אף במשא ת"ל והנושא יטמא דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר הנוגע והנושא א"ת שבא לכלל מנגע לא לכלל משא לא בא לכלל מנגע לא בא לכלל משא ואם איתא הרי בא לכלל מנגע מלפניו אמר רבא הכי קאמר את שבא לכלל מנגע בכל צד בא לכלל משא לא בא לכלל מנגע בכל צד לא בא לכלל משא בעא מיניה רב א"י א"ת מרבה בר רב הונא קולית סתומה לרבי ישמעאל מהו שתטמא אית ליה לר' ישמעאל את שבא לכלל מנגע בא לכלל משא לא בא לכלל מנגע לא לכלל משא והבא היינו טעמא משום דבא לכלל מנגע מלפניו או דלמא לית ליה ד' אמר ליה עורבא פרח א"ל רבא בריה ולא היינו רב א"י א"ת סבא מפומבדיתא דמשבח לן מר בגויה דגברא רבה הוא א"ל א"י היום סמכוני באשישות ובעא מינאי מילתא דבעי טעמא אמר עולא שני חצאי זיתים א' שתחבן בקיסם אפי' מוליד

במרודד הבא נמי במרודד: היו עליו: אמר בר פדא לא שנו אלא מאחוריו אבל מלפניו יש נוגע וחוזר ונוגע ורבי יוחנן אמר אין נוגע וחוזר ונוגע ואודא רבי יוחנן למעמיה דאמר רבי יוחנן רבי ישמעאל ורבי דוסא בן הרכינס א"ר אמרו דבר אחד רבי ישמעאל הא דאמרן רבי דוסא בן הרכינס דתנן כ"ל המטמאין באהל שנחלקו והכניסן לתוך הבית ר' דוסא בן הרכינס מטהר והכמים אמטמאים לאו אמר רבי דוסא בן הרכינס התם אין מאהיל וחוזר ומאהיל הבא נמי אין נוגע וחוזר ונוגע ומדרבי דוסא בן הרכינס כרבי ישמעאל רבנן כרבי עקיבא והא ר' עקיבא טהורי קא מטהר עד כאן לא קא מטהר רבי עקיבא אלא בעור אבל בעלמא מטמא בדרקתני סיפא ומודה רבי עקיבא בב' חצאי זיתים שתחבן בקיסם והסימן שהוא טמא ומפני מה ר"ע מטהר בעור מפני שהעור מבטלן מחיב רב עקיבא בר המא ובנבלתם ולא בעור שיש עליו ב' חצאי זיתים יכול אף במשא ת"ל והנושא יטמא דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר הנוגע והנושא א"ת שבא לכלל מנגע לא לכלל משא לא בא לכלל מנגע לא בא לכלל משא ואם איתא הרי בא לכלל מנגע מלפניו אמר רבא הכי קאמר את שבא לכלל מנגע בכל צד בא לכלל משא לא בא לכלל מנגע בכל צד לא בא לכלל משא בעא מיניה רב א"י א"ת מרבה בר רב הונא קולית סתומה לרבי ישמעאל מהו שתטמא אית ליה לר' ישמעאל את שבא לכלל מנגע בא לכלל משא לא בא לכלל מנגע לא לכלל משא והבא היינו טעמא משום דבא לכלל מנגע מלפניו או דלמא לית ליה ד' אמר ליה עורבא פרח א"ל רבא בריה ולא היינו רב א"י א"ת סבא מפומבדיתא דמשבח לן מר בגויה דגברא רבה הוא א"ל א"י היום סמכוני באשישות ובעא מינאי מילתא דבעי טעמא אמר עולא שני חצאי זיתים א' שתחבן בקיסם אפי' מוליד

במרודד הבא נמי במרודד: היו עליו: אמר בר פדא לא שנו אלא מאחוריו אבל מלפניו יש נוגע וחוזר ונוגע ורבי יוחנן אמר אין נוגע וחוזר ונוגע ואודא רבי יוחנן למעמיה דאמר רבי יוחנן רבי ישמעאל ורבי דוסא בן הרכינס א"ר אמרו דבר אחד רבי ישמעאל הא דאמרן רבי דוסא בן הרכינס דתנן כ"ל המטמאין באהל שנחלקו והכניסן לתוך הבית ר' דוסא בן הרכינס מטהר והכמים אמטמאים לאו אמר רבי דוסא בן הרכינס התם אין מאהיל וחוזר ומאהיל הבא נמי אין נוגע וחוזר ונוגע ומדרבי דוסא בן הרכינס כרבי ישמעאל רבנן כרבי עקיבא והא ר' עקיבא טהורי קא מטהר עד כאן לא קא מטהר רבי עקיבא אלא בעור אבל בעלמא מטמא בדרקתני סיפא ומודה רבי עקיבא בב' חצאי זיתים שתחבן בקיסם והסימן שהוא טמא ומפני מה ר"ע מטהר בעור מפני שהעור מבטלן מחיב רב עקיבא בר המא ובנבלתם ולא בעור שיש עליו ב' חצאי זיתים יכול אף במשא ת"ל והנושא יטמא דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר הנוגע והנושא א"ת שבא לכלל מנגע לא לכלל משא לא בא לכלל מנגע לא בא לכלל משא ואם איתא הרי בא לכלל מנגע מלפניו אמר רבא הכי קאמר את שבא לכלל מנגע בכל צד בא לכלל משא לא בא לכלל מנגע בכל צד לא בא לכלל משא בעא מיניה רב א"י א"ת מרבה בר רב הונא קולית סתומה לרבי ישמעאל מהו שתטמא אית ליה לר' ישמעאל את שבא לכלל מנגע בא לכלל משא לא בא לכלל מנגע לא לכלל משא והבא היינו טעמא משום דבא לכלל מנגע מלפניו או דלמא לית ליה ד' אמר ליה עורבא פרח א"ל רבא בריה ולא היינו רב א"י א"ת סבא מפומבדיתא דמשבח לן מר בגויה דגברא רבה הוא א"ל א"י היום סמכוני באשישות ובעא מינאי מילתא דבעי טעמא אמר עולא שני חצאי זיתים א' שתחבן בקיסם אפי' מוליד

מסורת הש"ס

א) ע"י היטב מוס' ב"ק ס' ד"ה ה"א נעשים. ב) אהלת פ"ג מ"א ע"י ע"י פ"ג מ"א. ג) וקמן קס"ג. ד) וי"ל כ"א. ה) פ"י אוחזי היום פמסיהו כשיביה והוסיפוהו בראש מרחן פ"ך פ"ך א"י. ו) ואהלת פ"ג מ"א. ז) וקמן קס"ג. ח) וי"ל נראה מהרי"ם. ט) פ"י ט"ל ור"מ.

תורה אור הש"ס

1. ואלהה חטאנו כל הנגע בגבלתם וקטא עד הקרב: ויקרא י"ז כ"ד והאכל מנבלתה יכבס בגדיו וקטא עד הקרב והנשא את נבלתה יכבס בגדיו וקטא עד הקרב: ויקרא י"ז כ"ד ויקרא י"ז כ"ד

הנהגות הב"ב

א) ז"ל ד"ה חמ"ד וכו' פ"ח דלמא כ"ב פ"ד דלמא לא שנו:

הנהגות מדר"ב

א) נ"י כמנ"י א"ת הנוגע ואחד המסיט. ג"כ ע"י זכ"ס פ"ה מ"ה ו' ג"כ רש"י וירוש' שם: ב) רש"י ד"ה אלא מאחוריו וכו' דלמרינן לעיל אין זה שומר. ג"כ רש"י מ"ח מן דלמרינן עד שומר וע"י מהר"ל ומהר"ל:

מוסף רש"י

עורבא פרח. פ"ח. פ"ח הוסיף למפליג הש"א לכ"כ אחר ובי"ח כ"א.